

"... זאת הכוונה הכואבת לנו יש שם, שם פרטי ושם משפחה. זהו צירוף שני המילים: "יהיה בסדר". צירוף המילים האלו, שרבים מאיתנו שומעים ביי היום-יום של מדינת ישראל. הוא באני נסבל. מאגורי שני המילים האלה גבוי בדרך-כלל. כל מה שלא "בסדר": יהירות ומנושג ביטגון עצמי מופרז, כוח ושירה. שאין להם מקום. ה-"יהיה בסדר" מלווה אתנו כבר זמן רב, שנים. והוא סממן לאווירה הזבלת בגוסר אגרות ברבים ממגומי גיונו. ה-"יהיה בסדר", אתה טפוגת כגף גברמנית אתה קריצת עין, אתו "סמוך עלי", הוא סממן לגוסר סדר ומשמעת, אמקצועיות שאיננה, לבטאנת שיטנה... אווירת ה"גפוף" היא, לצערי הרב, נמת ציבורים רבים בישראל. לאו דווקא בצה"ל. היא אוכלת בנו בכל פה. ואתנו כבר אמנו בדרך הקשה והכואבת ש"יהיה בסדר" פירושו שהרבה מאוד לא "בסדר".

מה אני רואה לעצמי זכות וחובה לתבוע מכם?

בראש ובראשונה- אחריות.

... אנחנו שנותנים בידכם את הסמכות והאחריות לחיי אנשים, לחיי הבנים והבנות שלנו, שמים בכם את מבטחנו. אחרי שהוכחתם יכולת וצברתם ניסיון. האחריות שלכם היא מוחלטת. אין לכם אל מי להביט מאחורכם. האחריות נעצרת אצלכם. אין כבדה וחשובה יותר מאחריותכם לחיי האחרים...
... אל תאמרו: אי אפשר היה למנוע. אל תאמרו: זו הייתה גזרת גורל. אין זה כך. הרבה מאוד, כמעט הכל, תלוי בכם!"

יצחק רבין ז"ל (טקס סיום מחזור של בית הספר לפיקוד ומטה 27 באוגוסט 1992)

הערה חשובה:

אין חוברת זו באה להחליף את ההנחיות מחוזר מנכ"ל. יתכן כי ישנם סוגי פעילויות אליהן כלל לא התייחסתי בחוברת. חובת הלמידה וההעמקה מוטלת עליכם, מתוך המטרה הקדושה מכול - להחזיר את החניכים הביתה בשלום.

תוכן עניינים

<u>עמוד</u>	<u>נושא</u>
4.....	• עקרונות מנחים.....
4.....	• אישורים נדרשים.....
5.....	• ציוד מומלץ למדריך.....
6.....	• ציוד מומלץ לחניך.....
7-16.....	• בטיחות במפעלים.....
17-22.....	• ביטחון במפעלים.....
23-25.....	• תברואה.....
26.....	• ניהול סיכונים.....

עקרונות מנחים

- מפעלי המחלקה והפעילויות ביישוב יתקיימו על-פי חוקי מדינת ישראל.
- חניך שמגיע לפעילות, הוא חניך שהמד"ב שלו יכול לקחת עליו אחריות.
- **אין סובלנות לאלימות מכול סוג שהיא- מילולית ופיזית.**
- לובשים חולצת תנועה שלמה ולא גזורה.
- יחסי מין ואישות אסורים בפעילות מחלקת הנוער.
- משחקים אסורים, משחקים אשר חודרים לפרטיות/לרכוש של הזולת. ("האונס", נשיקה סטירה וכו'...) – אסורים.
- הקפדה על התאמה של גיל החניך לפעילות: החניך מגיע לפעילות של הכיתה שלו.

אישורים נדרשים

- **תאום טיולים:** נוהל תיאום טיולים בפעילות חוץ כרוך גם בהוצאת רישיון מהלשכה לתאום טיולים וארגון מערך האבטחה, הרפואה והפינוי בהתאם לדרישותיהם.
- **אישורים ורישיונות** במקרה של עריכת פעילות במקומות ייחודיים (אתרים של רשות הטבע והגנים, רשות שמורות הטבע, רשות העתיקות וכו')
- **אישור** הקרן הקיימת להשתמש ביער.
- **אישור** ועדכון של -היישוב/ המועצה המקומית בה מטיילים ולנים.
- **אישור הורים** להרשמה ולהשתתפות במפעלים השונים. מד"ב/מדריך, זכור לאסוף ולשמור את האישורים לפני תחילת הפעילות.

האישורים הללו מתייחסים לטיול בלבד - משמע עד 2 לילות באתר הלינה.
כל פעילות מעל 3 לילות באתר הלינה דורשים רישוי עסקים – תהליך רישוי העסקים הוא ארוך וכרוך באישורים רבים המצוינים בחוזר מנכ"ל.

ציוד אישי מומלץ למדריך

- חולצת תנועה תקנית (לא גזורה)
- כובעים - אחד על הראש ואחד בתיק למקרה וחניך "איבד"
- 4.5 ליטר מים
- מפת הטיול (+ מצפן)
- פנס וסוללות רזרביות
- פלסטרים
- פלאפון טעון
- קרם הגנה
- שקיות אשפה קטנות
- חולצה 1 חמה (לא משהו כבד)
- ההפעלות וההדרכות
- חוברת ההדרכה של הטיול
- נייר טואלט
- גפרורים/מצית
- פותחן
- אולר

יש לשים לב שלקחתם את כל הציוד שדרוש לפעילויות.

ציוד אישי מומלץ לחניך

- כובע רחב שוליים
- 3 ליטר מים לפחות (ז-ח אפילו 4.5 תלוי במסלולים)
- נעליים גבוהות ונוחות להליכה
- תיק גב
- כלי רחצה
- פנס
- ביגוד חם
- בגדים להחלפה
- קרם הגנה
- נייר טואלט

בטיחות במפעלים

נסיעה ותנועה בכלי רכב

דרישות החוק מחברות אוטובוסים

- חברת ההסעה מחויבת לשאת רישיון תקף להסעת ילדים מהפקח של התעבורה במשרד התחבורה
- נהג יהיה בעל היתר להסעת ילדים של משרד התחבורה .
- חברת האוטובוסים יהיה אישור ממשטרת ישראל כי הוא אינו עבריין מין.
- רכב ההסעה יהיה תקין בן 10 שנים לכל היותר ויש לוודא שעבר את הבדיקות הנדרשות .
- כלי הרכב יכללו את האביזרים הנדרשים ע"י משרד התחבורה (ערכת מילוט מזגן ותרמיל עזרה ראשונה) .
- בשעת הנסיעה יוודא האחראי שכל החניכים יושבים במקומותיהם .
- באוטובוס תמצאנה חגורות בטיחות .

נהלים לנסיעה באוטובוס

- מלווה הנסיעה ישב ליד דלתות הכניסה והיציאה.
- נתיב הנסיעה ייקבע ע"י מרכז המפעל בלבד. לא יבוצע שינוי בנתיב ללא אישורו המפורש.
- תחנות עצירה ומנוחה תקבענה תוך התחשבות בתנאים הנדרשים - שירותים, צל, מים, מרחק בטוח מהכביש.
- ציוד החניכים יהיה בתאי המטען ובתאים העליונים. על המעבר להיות ריק מצידו ולאפשר דרך מילוט נוחה בזמן חירום.
- אין לאסוף טרמפיסטים.
-

- לפני תחילת הנסיעה ובסיומה תתבצע סריקה של תאי המטען ויש לוודא כי לא נשכח דבר וכי הם סגורים.
- יש לסיים את הנסיעה 12 שעות מרגע התחלתה.
- בהורדת ילדים במס' תחנות על אחראי הנסיעה לרדת מהאוטובוס ולפקח בזמן שהחניכים מוציאים את הציוד מתא המטען. המשך נסיעה יהיה באישור המדריך בלבד ורק לאחר כי ווידא כי כל הציוד יצא והחניכים רחוקים.

נסיעה ברכב פרטי

- יש להסיע חניכים רק בהתאם למספר המותר והנקוב ברישיון הרכב ובתעודת הביטוח שלו.
- נהג צעיר ינהג ברכב בעל ביטוח מתאים בלבד.
- יש לוודא כי הנהג ישן לפחות 6 שעות רצופות בלילה וכי הוא אינו עייף ומסוגל לנהוג.
- בשעות הערב חובה להצמיד מלווה ערני לנסיעות הנהג על מנת לוודא ולסייע לשמור על ערנותו.
- נסיעה עם עגלה תתבצע ע"י נהג מנוסה בלבד.
- אין כניסה ונסיעה של כלי רכב בתוך שטח המחנה אלא עד החניה שהוגדרה לאורחים בלבד.
- כל נסיעה אחורית מחייבת מכוון רגלי אחורי.
- נסיעה אחורית בלילה מחייבת שני מכוונים – אחורי וקדמי.

בטיחות בטיולים

נתיב ההליכה והקצב יקבעו ע"י המדריך. אין לעקוף את המדריך ואין לאפשר לחניכים "לרוץ" קדימה.

- יש למנות מאסף, ביחד עם מגיש העזרה ראשונה.
- ספירת החניכים תתבצע בתחילת ההליכה ובסיומה ובכל תחילת הליכה אחרי הפסקה. בלילה יש להגביר את קצב ספירת הילדים. בכל מקרה אין לעזוב את שטח הטיול לפני בדיקה שמית של כל הילדים בעזרת רשימה שהוכנה לפני היציאה לטיול.
- יש לוודא כי אין רווחים גדולים מידי בין הילדים בקבוצה.
- בהליכה באזור מצוקי אין להתקרב לשפת המצוק ויש לנוע על שביל מסומן בלבד.
- יש לנוע בשבילים מסומנים בלבד או בשבילים אשר נבדקו וסומנו באופן ברור ע"י צוות הטיול.
- לכל טיול יש לערוך טיול הכנה בדיוק כפי שיתבצע הטיול בפועל.
- אין לצעוד על מסילת ברזל. חציית מסילת ברזל תתבצע במקומות מורשים בלבד בו יש פקח מטעם רכבת ישראל.
- חציית כביש: חציית כביש תתבצע בקבוצות בלבד. יש להמתין למתן האות למעבר. האות יינתן ע"י זקיפים שיהיו במרחק של 50 מטר מכל צד ויעצרו את התנועה במידה ויידרש זאת. על הזקיפים ללבוש אפוד זוהר. אין אישור לחסום תנועה לאורך זמן.
- אין לעשות עצירות על גבי שביל ההליכה במקומות היוצרים פקקים.
- על מדריך הטיול להיות מצויד בטלפונים חירום רלוונטיים (דף שליטה) וברשימת חניכים מלאה.

בטיחות במתקנים

- מתקנים מחנאיים ייבנו מסנאדות חזקות, ללא ריקבון, תולעים או סדקים.
- לבניית המתקנים יש להשתמש בחבלים שעוביים המינימאלי הוא 6 מ"מ.
- הראשון שישתמש במתקן הוא המדריך. הוא אשר יבדוק את תקינותו וחוזקו ויאשר את השימוש בו.
- אסור בשום אופן להשתמש באומגות מכל סוג שהוא, בחבלי טרזן לטווחים ארוכים.
- עליית חניכים למתקנים תתבצע בליווי מדריך בלבד ותחת השגחתו.
- אסור לבנות מתקן העולה על 2.5 מטר ללא אישור מהנדס.

בטיחות בשטח המחנה

- יש לגזום ענפי עצים יבשים העלולים ליפול וענפים בגובה נמוך המסכנים את החניכים. אין לגזום ענפים אם לא התקבל אישור מוקדם לכך מהגורם המוסמך שאישר את השהייה ביער.
- יש להגדיר ולדאוג לשבילים. נתיבים ברורים ומסומנים הנקיים מסכנות.
- יתדות, יתרים, גזעי עצים נמוכים ושלל סכנות. יש לסמן באמצעות ס"ל.
- יש להקים עמדת כיבוי אש ולהגדיר אחראים לכיבוי אש במצב חירום.
- מקומות הלינה יהיו נקיים מעשבים ומחמרים דליקים.
- הגישה לשירותים תהיה מסומנת ומוארת ככל האפשר.
- במחנה/טיול חייב להיות רכב פינוי לשעת חירום.
- יש לוודא כי המדריכים תידרכו את החניכים בכללי השהייה במחנה בטרם כניסתם.

בטיחות בחשמל

- כל קווי החשמל יהיו בגובה 2.5 מטר לפחות ויהיו בנויים מכבלים תקינים.
- מערכת החשמל תהיה מיועדת אך ורק לתאורה ולמקרר מרכזי (בשימוש בוגר בלבד).
- חל איסור על אלתורים וחיבורים בלתי מקצועיים.
- גנראטור יוצב במרחק של 50 מטר לפחות משטח החניכים והמתקנים.
- ליד הגנראטור, במרחק של 10 מ' ממנו, תהיה עמדת תדלוק, ולידה מטפה כיבוי אש המכיל אבקה במשקל 6 קילו לפחות.
- בעמדת התדלוק יהיה משפך תפוס לג'ריקן הבנזין.
- לגנראטור יהיה מפעיל קבוע.
- אין לתדלק את הגנראטור בשעה שהוא פועל או כשהוא חם.

בטיחות בגז ובישול

הובלה:

- הובלת מיכלי הגז תתבצע אך ורק כשהם במצב אנכי (עומדים) ויציב כשהם קשורים, ללא חשש של נפילה בשעת טלטול הרכב או במהלך פניות.
- הובלת המיכלים תתבצע ברכב המנהלה בלבד. אין בשום אופן להוביל מיכלים באוטובוס וכלי הסעה אחרים.

מיכלי גז - אחסון ושימוש במחנה/טיול:

- מיכלי הגז יאוכסנו במצב עמידה ובמקום מוצל. רצוי שיהיו קשורים לעץ. בכל מקרה לא במאוזן.
- כלבי הגז יהיו בעלי ווסת ומאושרים לשימוש ע"י טכנאי גז מוסמך בשנה האחרונה.
- אורך צינור הגז יהיה באורך של מינימום 3 מ' ומקסימום 5 מ'.
- צינור הגז יהיה תקין ולא סדוק, ומהודק בנק' החיבור באמצעות מהדקים.
- ליד כירת הגז/כלב גז לא יהיו חומרים דליקים (כגון יוטה, חבלים, שמנים, קרטונים וכו')
- ליד מטבח יהיה מטף כיבוי אש של 6 ק"ג לפחות.
- יש לקבוע אדם מבוגר, בעל ידע טכני, האחראי לתפעול ולשמירה על הגז וכלבי הגז.
- יש להגביל ולא לאפשר כניסת אנשים לשטח הבישול.

תפקידי האחראי מיכלי גז:

- עליו לוודא בסיום הפעלת מערכת הגז, כי הברזים של מכלי הגז והמערכת הגז סגורים.
- עליו לפקח על אופן ההעמסה של הציוד על רכב ההסעה ועל פירקתו ממנו, ובכלל זה העמדתו במצב אנכי ובאופן יציב, כדי שלא תהיה אפשרות שהוא ייפול.
- עליו לוודא כי המכלים המובלים סגורים ולא קיימת אפשרות שהם יפתחו ע"י פגיעה כל שהיא.

מיכלי גז - סדר פעולות בשימוש:

- יש להציב את כלב הגז/כירה בתנוחה רצויה באמצעות רגליות המכשיר .
- יש לפרוס את הצינור באופן ישר ללא פיתולים.
- יש להקפיד שהכלי שמחממים בו יוצב בצורה יציבה ולא יתנדנד.
- יש לוודא כי ברזי המכשיר סגורים היטב.
- יש לפתוח את ברז מכל הגז.
- להדלקה יש לפתוח את ברז המכשיר ובו זמנית להגיש גפרור דולק לפתח הגביע שבקצה המכשיר ויש להקפיד לעמוד מאחורי המכשיר.
- הלהבה שתידלק צריכה להיות חזקה, רועשת וכחלחלה .
- כאשר מפרקים את המבער, עקב הצורך בשימוש חוזר, יש לסגור את הברז של המבער ורק אחר כך, את ברז הגז של המיכל.
- אם יש צורך בפירוק המיכל לצורך העמסה או העברה. יש לסגור ראשית את ברז הגז של המיכל ולחכות עד שהלהבה תדעך כליל ורק אז יש לסגור היטב את ברזי המכשיר.

חומרים מסוכנים: חומרי ניקוי, דלקים, הדברה:

- חומרי הניקוי יהיו מאוחסנים בנפרד מהמזון ויהיו משולטים כך: "זהירות, חומר ניקוי, לא למאכל"
- דלקים יהיו במרחק של לפחות 50 מטר מהמחנה בתוך ריבוע מתוחם שאינו מאפשר כניסת חניכים ויהיו משולטים כך: "זהירות, דלק! לא לעשן"
- יש להשתמש במיכלים תקינים בלבד (עדיף מפח ולא פלסטיק) אסור להשתמש בג'ריקנים רגילים.
- על המיכלים להיות נבדלים בצורתם ובצבעם באופן ברור בין סוגי הדלקים (סולר ובנזין) ובין הדלקים למים.
- על המכלים להיות רשום באופן ברור כך: "זהירות, דלק, לא למאכל" – בנזין או סולר בהתאם לדלק.
- יש להציב מטף של לפחות 6 ק"ג במתחם האחסנה.
- יש להגדיר אחראי בוגר והוא בלבד מתפעל את הנדרש מהדלקים.
- אין להשתמש בחומרי הדברה מכל סוג אלא ע"י מדביר מקצועי בלבד.

בטיחות בכלי עבודה

- אין להפעיל כלי עבודה חשמליים למיניהם ע"י חניכים.
- אין להפעיל מסור חשמלי, מכני.
- כלי העבודה יהיו תקינים, בעלי ידיות ויורשו לשימוש לאחר תדריך בלבד.

בטיחות בהבערת אש

- אש תודלק במקומות מורשים בלבד.
- בטרם הפעלת האש יש לבדוק את המקום ולוודא כי הוא פנוי מחומרים דליקים (עשב, פסולת, וכדומה).
- יש לוודא כי המקום מוגן מרוח ואינו מאפשר התפשטות של האש.
- מקום הדלקת האש יאושר ע"י מרכז המפעל בלבד ויפוקח ע"י בוגר.
- יש להכין מראש אמצעים למניעת התפשטות האש (דלי מים, שקים רטובים, מחבטי כיבוי אש ומטפי כיבוי אש).
- אין להוסיף דלק למדורה כדי "לעזור" לה להידלק.
- יש לוודא כיבוי מוחלט של האש לפני פינוי המקום.
- אין לזרוק למדורה תרסיסים ומיכלים סגורים כולל שימורים.

בטיחות בטקס אש ולפידים

- בתהלכות מותר להשתמש בלפידים שעווה בלבד.
- יש לשמור על מרחק של מטר בין נושאי הלפידים.
- מפקד אש יתבצע בשטח פתוח בלבד.
- יש לבקש אישור מהגורם (קק"ל, רשות הטבע והגנים וכו' לקיום טקס האש) ולעמוד בדרישותיהם.
- יש להכין מטפי כיבוי אש, דלי חול ומים, שקי יוטה רטובים ואם אפשר אף צינור מים.
- את כתובות האש עדיף להציב על עמודי ברזל, מתיחת העמודים תתבצע באמצעות חוטי ברזל ולא חבלים.
- בניית כתובת האש תתבצע באמצעות חוט ברזל (לא תיל), יש לוודא כי החוט אינו חלוד.
- הדלק היחיד לשימוש הוא סולר.
- האחראי על סילור הכתובות לא יהיה בשום אופן זה שידליק את הכתובות ובן שכבה יא' ומעלה.

ביטחון במחנה ובטיול

מטרות השמירה

- מניעת פיגוע ותקיפת חניכים ומדריכים בתחומי הטיול והמחנה.
- מניעת פיגוע ע"י החדרת מכונית תופת ומטעני חבלה.
- הגנה על החניכים והמדריכים בתחומי הטיול והמחנה נגד מתקפה של גורמים אלימים.

השמירה

- בכל טיול/מחנה יש להיערך לשמירת יום ושמירת לילה.
- יש להצטייד בכמות האבטחה והרפואה לטיול ע"פ הנדרש בטופס התאום הביטחוני וע"פ חוזר מנכ"ל.
- יציאת חניכים מחוץ לשטח המחנה למטרת טיול, מחייבת מלווים חמושים לטיול בנוסף לאבטחת המחנה.

תיאום עם המשטרה

- רכז המפעל יעדכן את תחנת המשטרה הקרובה ביותר בתוכנית הטיול/מחנה.
- רכז המפעל יתאם עם תחנת המתמיד באזור את תוכנית הטיול/מחנה.

הנחיות כלליות ודגשים לשמירה במחנה

- עמדות השמירה במחנה יוגדרו מראש ולאחר ניתוח של נקודות התורפה.
- השומרים יהיו בולטים ומסומנים ע"י אפוד זוהר ונשקם צמוד אליהם.
- השומר/מאבטח ידווח על כל דבר חריג ומעורר חשד לממונה הביטחון במפעל.
- יש להכיר ביסודיות את שטח המחנה.

- אין להכניס זרים לשטח המחנה אלא באישור אחראי בלבד.
- יש לצייד את השומר במכשיר קשר ובמספרי טלפון עיקריים.
- יש להכין מראש 2-3 דרכי פינוי משטח המחנה ולהגדיר 2 שטחי כינוס למצב חירום מחוץ למחנה ולסמנם במשך כל זמן המחנה באופן בולט.
- יש לאפשר כניסה ויציאה משער אחד בלבד.
- השער/מחסום למחנה יהיה סגור וניתן לפתיחה נוחה. בשטח פתוח שאין בו שער קבוע, יותקן שער בצורת מחסום (מוט או חבל) שלא יאפשר מעבר לרכב בלי פתיחה ע"י השומר.

פטרול:

- מטרת הפטרול היא לפקח על שטחים שאינם יכולים להיות נצפים ע"י השומר בשער.
- הפטרול יהיה בגזרה מוגדרת שנקבעה מראש.
- נשקו של השומר יהיה צמוד אליו והוא יצויד במכשיר קשר.
- השומר יהיה בולט ולבוש באפוד זוהר.

שמירת לילה:

- בלילה יהיה מספר השומרים גדול ממס' השומרים ביום ובהתאם לדרישות האישור הביטחוני.
- שמירת הלילה תתבצע בזוגות .
- תוגדר כיתת כוננות מתוך שומרי היום אשר יהיו מוכנים לקריאה (לא צריכים לישון עם נעליים).
- שומרי הלילה ילבשו אפודים זוהרים ויצוידו בפנס.

השמירה בטיול

- כמות השומרים תהיה בהתאם לדרישות האישור הביטחוני.
- יש לחלק את השומרים כך שיהיו פרוסים לכל אורך המסלול בצורה שווה.
- אין לאפשר לשומרים ללכת יחד מהסיבה שצוינה בסעיף הקודם.
- החובש ימוקם בצמוד למאסף ויהיה בעל מכשיר קשר. במידה וישנם מס' חובשים במסלול, יש לחלקם באופן שווה.

אחראי ביטחון

- יש להגדיר אחראי ביטחון לטיול/מחנה.
- על האחראי להיות בקי בחוקים הרלוונטיים.
- יש לתכנן מראש את מערך השמירה ע"פ הדרישות למחנה ולטיול.
- יבדוק ויפקח על השומרים ואופן ביצוע תפקידם.

טלפונים לשעת חירום – דף שליטה

- מרכז הטיול
- קב"ט
- מאסף/חובש
- רכז מפעלים
- חדר מצב
- משטרה
- מד"א
- מכבי האש
- בעלי תפקידים במחנה
- בעלי תפקידים במחלקה
- מוקד המועצה

תדריך למאבטח

- **זכור!** כלי ירייה הוא אמצעי קטלני! השימוש בו עלול לסכן את חייו או את שלמות גופו של מי שהירי כוון אליו והסובבים אותו.
- השימוש בכלי ירייה לצורך הגנה עצמית ייעשה כמוצא אחרון, במידת הזהירות הנדרשת, כאשר אין דרך אחרת בנסיבות העניין להתגבר על התוקף.
- נחיצות השימוש בכלי ירייה תיבחן בכל שלב ושלב משלבי האירוע ותופסק במיידית כשפסקה התקיפה ואין עוד סכנת חיים מיידית ומוחשית.
- עם סיום הירי יש להגיש טיפול רפואי לנפגע וזאת לאחר שנבדק כי לא נשקפת סכנה מצידו.
- יש לבודד את אזור הירי, לדווח לכוחות הביטחון ולערוך סריקה לאיתור נפגעים או נזק לרכוש.

בטיחות בנשק:

- הנשק יהיה צמוד למאבטח בכל זמן ולא יועבר לאיש לשם שימוש או לכל מטרה אחרת.
- אסור לכוון את כלי הירייה בין אם הוא טעון ובין אם אינו טעון לעבר בני אדם.
- אין לדרוך את הנשק או להכניס כדורים לבית הבליעה אלא אם מתכוונים לפתוח האש.
- אין להשאיר את הנשק ללא השגחה ויש לנקוט במשנה זהירות בקרבת ילדים.
- בשעות הלילה יהיה הנשק מוסתר במקום הלינה.

נהלים

- המאבטח יהיה לבוש בתלבושת תקנית הכוללת: נעליים גבוהות, מכנסים ארוכים, חולצה עם שרוולים, ווסט וכובע זוהרים.
- המאבטח יהיה מצויד באישור קיום מטווח, רישיון לנשיאת נשק והוראות פתיחה באש.
- חלה חובה על המאבטח להתנהג כראוי לסגל ולחניכים ולהיות דוגמא אישית.
- על המאבטח/החובש להקפיד על כבוד החניכות ולהימנע מקרבת יתר ואפילו למראית עין.
- חל איסור מוחלט על עישון בזמן משמרת או ליד חניכים.
- חובה על המאבטח לקחת חלק בתדריך יומי בנושא ביטחון.
- המאבטח יוודא קבלת תדרוך ספציפי של האחראי על הביטחון במפעל התנועתי טרם עלייתו למשמרת.

הוראות פתיחה באש

- השימוש בכלי ירייה מותר, אם הוא נדרש באופן מיידי, כדי להדוף תקיפה שלא כדין, שבוצעה באמצעות נשק חם או קר, ושנשקפה סכנת חיים **מוחשית** ליורה או לזולתו.
- השימוש בכלי ירייה לצורך הגנה עצמית ייעשה כמוצא אחרון, במידת הזהירות הראויה, כאשר אין דרך אחרת בנסיבות העניין להתגבר על התוקף.
- פתיחה באש תיעשה רק כמוצא אחרון, לאחר שנשקלו ומוצו דרכי פעולה אחרות להפסקת התקיפה לרבות מתן אזהרה מוקדמת, ובלבד שלא יהיה בכך כדי לסכן את חייו של היורה או של זולתו.
- לצורך הדיפת התקיפה שמסכנת חיים מותר לפתוח באש לעבר גופו של התוקף, במגמה לפגוע בו כך שיימנע ממנו להשלים את ביצוע מעשה התקיפה. אם ניתן

- לסכל את התקיפה באמצעות ירי לעבר רגלי התוקף, יש להעדיף ירי כזה. יש להפסיק את הירי מיד כשפסקה התקיפה ואין יותר סכנת חיים.
- פתיחה באש תבוצע, כאמור לעיל, לעבר התוקף בלבד בירי בודד ומכוון, תוך נקיטת אמצעי זהירות למניעת פגיעה בחפים מפשע, הנמצאים בטווח אש.
 - אם נמלט התוקף עם כלי נשקו והוא עדיין מסכן חיים, ניתן לירות לעבר רגליו, ובמידה ואין בכך כדי לסכל את הסיכון - לעבר גופו, כדי למנוע את המשך התקיפה או למנוע סיכון חיי אחרים במהלך בריחתו. אם נמלט התוקף בלא נשק אין לירות בו.
 - אין לפתוח באש לשם הגנה על הרכוש כאשר לא מתלווה לעברת הרכוש סכנת חיים.

תברואה

מים:

- שתייה ומילוי מים יתבצעו מברזים מורשים בלבד (אין למלא מים משדות חקלאיים).
- במידה ואתם מתארחים ביער ובו מערכות המים אינם בשימוש פעיל, יש להשמיש את המערכת ולבצע בדיקה לתקינות איכות המים.
- ג'ריקנים: בטרם מילוי ג'ריקנים במים יש לוודא כי הם נקיים ולא שימשו למילוי דלקים בעבר.
- אין להשתמש במים מטויל קודם. יש להשקות בהם את העץ הקרוב ולמלא מים חדשים.

שירותים:

- יש להציב שירותים לכל מין בנפרד. לפי מפתח של תא לכל 50 ילדים.
- שירותים כימיים יוקמו במרחק שאינו פחות מ - 30 מ' משטח המחנה.
- בשעות הלילה תואר הדרך אל השירותים וסביבתם.
- סמוך לשירותים יותקנו ברזי מים זורמים לשטיפת ידיים לאחר השימוש בהם. ליד הברזים יימצא תמיד סבון.
- במחנה ימונה אחראי שתפקידו לדאוג לניקיון השירותים והמשתנות.
- יש לנקות באופן יסודי את מבנה השירותים (שטיפת ריצפה, שטיפה והברשה של אסלות, איסוף האשפה וריקון לפחים, בדיקת מצאי נייר טואלט וניקיון מסביב לשירותים בטווח 30 מ').
- שירותים כימיים יש לשאוב פעם ביום ע"י מפעילי השירות.

מזון

- מוצרי מזון יש לרכוש בחנויות מאושרות בלבד.
- הארוחה תוגש סמוך לזמן הבישול.
- למטבח יכנסו עובדים בתפקיד בלבד.
- אין לעבוד במטבח במקרים הבאים: מחלות מדבקות, פצעים פתוחים, הרעלת קיבה (שלשול והקאות).
- המטבח יוקם במרחק של 100 מ' לפחות מחדרי השירותים ובהתחשב בכיווני הרוחות.
- הכלים והמצרכים יאוחסנו על אצטבאות בגובה 30 ס"מ מהרצפה לפחות.
- הלחם יאוחסן בארון מרושת המונע חדירת חרקים ומכרסמים לתוכו שיהיה סגור בכל עת בארגז עץ או בקופסת קרטון נקייה המונחים על אצטבה. הלחם יהיה ארוז באריזה מקורית של המאפייה.
- במטבח יהיה ברז למים זורמים לשטיפת כלים. מתחת לברז יותקנו שולחן רחצה וכיור לשטיפת כלים. הכיור ואזור השטיפה ינוקו משאריות מזון מיד לאחר גמר שטיפת הכלים (במחנה קבע).
- במטבח יהיו ווים לתליית הסירים הרחוצים בגובה של 50 ס"מ לפחות מהרצפה.

הטיפול במזון ייעשה בדרך זו:

- לא יוחזקו ולא יוגשו לחניכים שאריות מזון או מאכלים מארוחה אחרת.
- להימנע מנגיעת ידיים מיותרת במצרכי המזון.
- מאכלים הנאכלים חמים יוחזקו במכל חימום בטמפרטורה של מעל ל - 70 מעלות צלזיוס עד להגשתם.
- מאכלים הנאכלים קרים יוחזקו בקירור פעיל, בטמפרטורה של עד 4 מעלות צלזיוס.
- הובלת המאכלים תיעשה במכלים נקיים וסגורים. המכלים ינוקו מיד אחרי השימוש.
- פירות וירקות יש לרחוץ באופן יסודי ביותר ולהדיחם היטב במים זורמים, על פי הנוהל של משרד הבריאות.
- המטפלים במזון ירחצו את ידיהם בסבון באופן יסודי לפני התחלת העבודה, אחרי כל הפסקה בעבודה, בין פעולות בסוגי מזון שונים ובמיוחד אחרי ביקור בשירותים.

טבלת ניהול סיכונים

תאור המפגע/סיכון	חומרת הסיכון	סבירות הסיכון	מידת הסיכון	אמצעי להקטנת הסיכון	חומרת הסיכון	סבירות הסיכון	מידת הסיכון

איך מקבלים החלטה
האם לקיים פעילות?

סיכון בלתי נסבל! אסור לקיים את הפעילות	פגיעה קשה	חומרת הפגיעה הנפשית	פגיעה בינונית	פגיעה קלה	ללא פגע
	פגיעה בינונית		פגיעה קלה	ללא פגע	
	פגיעה קלה		ללא פגע		
	ללא פגע				
סיכוי גבוה	סיכוי בינוני	סיכוי נמוך	אין סיכוי	הסיכוי להתרחשות תאונה	

מקרא:

- אור ירוק לקיום פעילות
- אור אדום אסור לקיים פעילות!
- התחום האפור הרבה מחשבה ושיקול דעת!

רשמרס , הערות והארור:

בהצלחה ובברכר פערלור בסווחה,

הררי מאור - רכז מפערלרם
מחלקר הנוער, מ.א. עמק זרעאל